

Postřehy z předvolební kampaně v Polsku

27.října 2005 Ivo Železný

V září letošního roku uspořádalo CEVRO ve spolupráci s Občanskou platformou (PO) sérii studijních stáží k polské volební kampani. Měl jsem možnost zúčastnit se jedné z těchto stáží osobně.

Na polské kampani mě zaujala především laxnost. V Polsku se, letos poprvé, volilo do Sejmu a Senátu ve stejném termínu a prezident o dva týdny později. Přestože se politici snaží obtěžovat občana volbami co nejméně, panovala obava, že místo loňské, zhruba padesátiprocentní účasti, může k volbám přijít jen 30 %.

Celá kampaň sestávala téměř výlučně z reklamy: televizní, rozhlasové, tiskové, letáků a plakátů a trvala jen měsíc. Zcela, snad s výjimkou Varšavy, chyběly mítinky, billboardy a plakáty byly výlučně na oficiálních plochách. PO si rovněž velmi pochvalovala účinek osobního dopisu svého prezidentského kandidáta Donalda Tuska, rozeslaného na počátku kampaně do devíti milionů domácností. Zdá se, že to byl na rozdíl od nás, první takový pokus, možná proto růst preferencí po rozeslání dopisu byl přímo zázračný - z 25 % na 41 %. Do té doby byly šance trojice hlavních kandidátů téměř vyrovnané: Włodzimierz Cimoszewicz 22 %, Lech Kaczyński 22 %.

Zajímavé bylo sledovat i televizní debatu mezi Donaldem Tuskem a levicovým protikandidátem Włodzimierzem Cimoszewiczem. Proběhla kultivovaným způsobem, oba kandidáti odpovídali na otázky moderátora přiměřeně dlouho, i výpady byly co do formy zdvořilé. Mezi diváky zvítězil Tusk se 63 % hlasů (na rozdíl od naší praxe mohl každý divák hlasovat pouze jednou).

Hlavním trumfem, kterým se Občanská platforma odlišovala od ostatních stran, bylo odmítnutí státního příspěvku a samofinancování. Jednou z kardinálních otázek byla také 18 % nezaměstnanost, kterou chtěla strana snížit zjednodušením daní a jednotnou sazbou 15 %. Další heslo z dopisu D. Tuska poněkud zavánělo populismem, když chtěl po vzoru USA zavádět „jednodenní soudy“, díky nimž by byli chuligáni za mřížemi během jediného dne.

Předvolební kampaň v Polsku je pro nás inspirující např. rozmanitostí volebních hesel, mnohem konkrétnějších, než je u nás zvykem. Na druhé straně, že by právě konkrétní sliby a jejich neplnění byly příčinou toho, že v Polsku je spíš pravidlem než výjimkou, že vládní strany se při příštích volbách ani nedostanou do parlamentu?